

POSUDEK ŠKOLITELE

Tomáš Kleisner: Medals of the Emperor Francis Stephen of Lorraine

(Disertační práce, Ústav pro dějiny umění FFUK, 2012)

Disertační práce Tomáše Kleisnera je věnována dosud nezveřejněné části státní numismatické sbírky v Národním museu v Praze. Její text je rozdělen do pěti samostatných částí.

Z úvodního přehledu dosavadního stavu bádání vyplývá, že autor navazuje na reprezentativní publikaci vídeňského císařského dvora *Schau- und Denkmünzen, welche unter der glorwürdigen Regierung der Kaiserinn Königin Maria Theresia geprägt worden sind*. Ta byla publikována anonymně ve Vídni v roce 1782 a rakouský dějepis ji dosud považoval za práci dcery Marie Terezie a Františka Štěpána, arcivévodkyně Marie Anny, první abatyše ústavu šlechtičen na Pražském hradě. O to překvapivější je soukromý dopis piaristy Adaukta Voigta, který autor otiskuje v závěru své studie, ve kterém se hlásí k autorství této knihy a podíl arcivévodkyně vymezuje jako pouhý překlad.

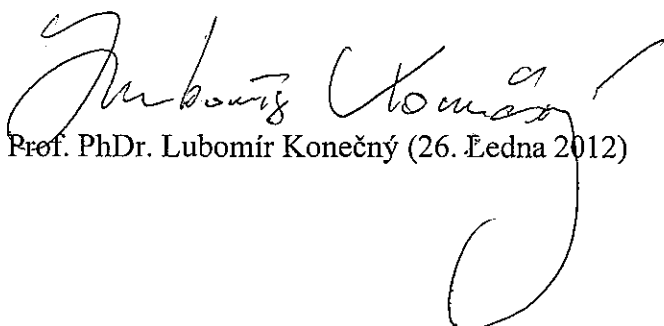
V úvodu práce stojí hutný nárys mincování lotrinských vévodů a ukazuje Františka Štěpána jako mincovního pána, oprávněného razit vlastní mince ještě před svatbou s císařovou dcerou a dědičkou. Na ten navazuje kapitola o dobové praxi ražby a distribuce medailí, založená na studiu archivních pramenů. Následuje vymezení rozsahu studované sbírky a podrobný popis její geneze.

V další kapitole je každý medailový kus podrobně popsán, latinské opisy jsou přeloženy, náměty ražeb jsou velmi důkladně osvětleny a vyloženy ať již z dobových tisků nebo na základě analogií. Tyto kapitoly jsou jádrem dizertace. Názorně dokládají stálou snahu císařského dvora prezentovat se jako dědic římského imperia, glorifikovat panovníka jako svrchovaného vládce to i tehdy, když jeho skutečná politická moc v říši byla již značně omezena.

Předposlední kapitola je věnována císaři Františku Štěpánovi jako numismatikovi, který nejenom razil vlastní mince a medaile, ale také horlivě sbíral staré ražby.

Poslední část je věnovaná sérii medailí lotrinského domu, které nechal ještě v mincovně v Nancy razit otec Františka Štěpána. Je to padesát medailí sochaře Ferdinanda de Saint-Urbain, postupně ražených od roku 1727 a ukončených již ve Vídni Františkem Štěpánem medailí na jeho svatbu s Marií Terezií.

Přehled použité literatury ukazuje, že Mgr. Tomáš Kleisner obsáhl knižní produkci od roku 1741 do současnosti. Z bohatého seznamu ilustrací pak vyplývá, že překročil hranice numismatiky a zapojuje ji do širšího proudu dějin umění, dějin kultury a obecné historie. Práce je napsána svižnou a dobře srozumitelnou angličtinou. Domnívám se, že tato práce splňuje nároky kladené na práci disertační.

Prof. PhDr. Lubomír Konečný (26. ledna 2012)